

ПРЕФЕРЕНЦІЙНЕ ОПОДАТКУВАННЯ У СТИМУЛЮВАННІ ЕКОНОМІЧНОГО ЗРОСТАННЯ

У сучасних умовах одним із найважливіших ринкових регуляторів соціально-економічних процесів в державі є податкова система. З економічної точки зору, податки, з одного боку є основним джерелом формування дохідної частини бюджету, а з іншого, – ефективним інструментом регулювання, що забезпечує економічне зростання в державі через активізацію інвестиційних процесів та інноваційної діяльності, стимулювання розвитку пріоритетних галузей економіки тощо. Посилення конкуренції в економічній сфері вимагає від держави дієвої податкової системи, яка б забезпечувала б наповнення бюджету і стимулювання розвитку економіки. Стабільний розвиток національної економіки значною мірою залежить і від наявного стимулюючого механізму податкового регулювання, зокрема через систему податкових пільг і преференцій

Загалом, преференція – це перевага, пільга, яка надається кому-небудь у користуванні чимось [1, 546]. Податкові преференції – це переваги у сфері оподаткування, які надаються конкретним територіям, певним видам діяльності, юридичним або фізичним особам для стимулювання господарської активності, соціального захисту, а також з метою легалізації тіньових грошових потоків [2, 108]. У поняття преференцій включають також відстрочення та розстрочення по сплаті податків, інвестиційні та цільові податкові кредити, а також спрощений порядок сплати податків. Тобто, податкова преференція передбачає переваги, в частині надання особливого податкового режиму, для окремих суб'єктів господарювання, що дозволяє їм протягом зазначеного часу не нести частину податкових зобов'язань (знизити податкове навантаження) з метою стимулювання певних видів діяльності.

Податкові преференції реалізуються через введення преференційного оподаткування. Преференційне оподаткування - це система преференційних заходів, що надають переваги в сфері оподаткування на основі повного або часткового звільнення платника від сплати податкового зобов'язання, повного або часткового звільнення об'єкта від оподаткування, зниження податкових ставок, використання нульової ставки та податкового кредиту, спрямованих на розвиток господарської діяльності, соціальний захист і поліпшення фінансового стану платників

податків [2, 108]. Засобом реалізації податкових преференцій і преференційного оподаткування є податкові пільги.

В сучасних умовах преференційне оподаткування має бути основним інструментом реалізації фіскальних інтересів держави, що пов'язані з акумулюванням коштів на користь держави для реалізації нею своїх функцій. За допомогою преференційного оподаткування держава може, з одного боку, коригувати потоки ринкового перетікання капіталу, а з іншого, — ініціювати необхідні соціально-економічні зміни шляхом формування фінансового забезпечення відповідних видатків бюджету. Тому воно має базуватися на теорії, яка пояснює механізми функціонування економіки і її зростання під впливом застосування перерозподільних важелів. При цьому, необхідно таким чином збалансувати інтереси всіх учасників перерозподільних відносин, щоб забезпечити максимальні податкові надходження при мінімальному негативному впливі фіску на економічну активність платників податків.

Система преференційного оподаткування однозначно повинна сприяти активізації діяльності суб'єктів господарювання через підтримку окремих категорій платників податків, сприяння збільшення темпів зростання національного виробництва, залучення вітчизняних та іноземних інвестицій. Це гарантувало б збільшення доходів і прибутку платників податків і, як наслідок збільшення доходної частини бюджетів. З поповненням ресурсної бази бюджету громадяни зможуть розраховувати на збільшення виплат з суспільних фондів споживання, що стане основним фактором соціального вирівнювання в суспільстві і становлення суспільного добробуту.

Оскільки надання податкових преференцій пов'язане із створенням тимчасових переваг окремим видам діяльності та окремим суб'єктам господарювання, то негативним аспектом преференційного оподаткування є те, що воно суперечить основним принципам податкової системи, зокрема принципу рівності усіх платників перед законом, недопущення проявів податкової дискримінації та принципу нейтральності оподаткування, який передбачає встановлення податків і зборів у спосіб, який не впливає на збільшення або зменшення конкурентоздатності податкоплатника.

Отже, забезпечення економічного зростання передбачає створення результативної та дієвої системи економічних стимулів, зокрема через систему податкових преференцій, ефективність якої залежить від правильності визначення пріоритетних напрямів їх застосування в контексті загальнодержавної стратегії вибору економічного інструментарію для вирішення поточних та стратегічних завдань соціально-економічного розвитку держави.

Література:

1. Словник української мови: в 11 т. / за ред. кол.: І.К. Білодід (гол.) та ін. АН УРСР, Ін-т мовознавства ім. О.О. Потебні. Київ: Наукова думка, 1976. Т.7. 723 с.
2. Василевська Г. Практика застосування пільгових податкових преференцій в Україні. *Вісник ТНЕУ*. 2013. №1. С. 108–121.

Скобляк Петро Ігорович

ст. гр. Фзм– 21, ТНЕУ

Науковий керівник – к.е.н., доцент Шулюк Б.С.

МІСЦЕВІ БЮДЖЕТИ У ФІНАНСУВАННІ ВИЩОЇ ОСВІТИ В УКРАЇНІ: НОВОВВЕДЕННЯ 2018 РОКУ

Бюджетне фінансування галузі освіти стає все більш вагомим зважаючи на усвідомлення людей, що освіта – це основа розвитку особистості, нації та держави. Вона є визначальним чинником політичного, соціально-економічного, культурного та наукового розвитку суспільства. Освіта є тим стратегічним ресурсом, який може поліпшити добробут людей, зміцнити авторитет і конкурентоспроможність держави на міжнародній арені. Проте стан фінансування освіти в Україні залишається критичним. Кризи в економіці, дефіцит державного бюджету зумовлюють функціонування освіти за принципом обмеженості бюджетного фінансування.

Оскільки України обрала модель розвитку економіки, засновану на знаннях, то інвестиції у сферу освіти, беззаперечно, є інвестиціями в економіку країни загалом, а їх обсяг повинен динамічно зростати. Реалії ж економічної ситуації в Україні свідчать протилежне – сьогодні фінансування освіти здійснюється за «залишковим» принципом.

Фінансування системи освіти в Україні явно не відповідає сучасним вимогам. Проблемність наявної сьогодні ситуації в освіті полягає у відсутності цілісної, науково обґрунтованої програми фінансового забезпечення галузі. У результаті недоотримання фінансових ресурсів, застарілістю нормативно-правового забезпечення та механізмів залучення і використання позабюджетних коштів освітніх галузей не отримує необхідного розвитку [4].

Вища освіта в Україні фінансується за рахунок коштів державного і місцевих бюджетів, а також коштів фізичних і юридичних осіб. Відповідно до положено Бюджетного кодексу України кошти місцевих бюджетів на фінансування вищої освіти розподілені таким чином [2]: